Poklady z badatelny aneb Půjdou Hdýňský kolíbat Jezulátko?

To zatím nevíme. Jedno ale víme jistě – na dně jedné krabice ležely desítky let schované koledy. Ne ledajaké, ne obyčejné. Doslova ty nejvzácnější. Jaké? No přeci naše. Hdýňské!

„Hdýňský dou kolíbat Jezulátko“, „Ištrmenty dou do Betléma“, „Koledníci ze Hdýně“, „Jezulátko ze Hdýně“, „Koleda chudých dětí“, „Koucká polka“, „Vánoce v Koutě“ nebo „Chodská koleda“ – písně, které složil František Xaver Procházka, domažlický rodák, kdyňský řídící učitel a zakladatel kdyňského pěveckého spolku Jindřich Jindřich. Na jeho hudbu navázala slovy jeho dcera Věra Procházková, spisovatelka a milovnice zdejšího kraje, lidových obyčejů a písní.

Tyto poklady byly předány do rukou povolanějších – těm, kteří jim snad dokážou vdechnout nový život.

Nevěřím na náhody. A tak si myslím, že právě v roce 130. výročí narození archiváře pana Šlaise, který koledy mezi lety 1936–1942 z novin pečlivě vystřihl, čekaly na své znovuobjevení. Symbolicky právě v roce 75. výročí úmrtí Františka Xavera Procházky a rok před 120. výročím narození Věry Procházkové.

Věřím, že v Základní umělecké škole ve Kdyni si s nimi šikovní lidé poradí a že už třeba o nadcházejících Vánocích znovu zazní v útrobách kostela. Kdo ví, třeba už kdysi v dobách pěveckého spolku zněly za doprovodu vzácných, dnes znovu funkčních varhan a otiskly se do zdí kostela. A třeba se ještě najde někdo, kdo si to bude pamatovat.

„Vod Kifmannů kolíbčičku, vod Švajnerů polívčičku, Rajšlojc dali na kašičku, Šupojc hušili čepičku, vod Hadámků flašku vína, hdyby míla byjt hostina. Neseme mu teplou vlnu, na kalhotky, na halenu, vod Štajnerů bačkůrky, vod Okštajnů brambůrky, hin vod Kubů tepláčky, vod Tochorů koláčky.“

(Koledníci ze Hdýně, zkráceno)

„Vod Kobyly přes Čepici, jako dy sype krupici, sedlácí i velký pání, šický k Betlému uhání, s darama ha poklada, huvítání Krista Pána. Esli tu nechcete zvostát, ha tu slávu šecku prospát, chůtě demů, hde co máte, hajť to Jezulátku dáte. Kuba, esli to dokáže, do rance to šecko sváže. Dospod dyjte ňákyj lajntuch, k tomu pantličkovyj fěrtuch, Panně Marii, haby míla při houvodu svého syna, navrch přirichtujte plínky, náký plátno na košilky...“

(Chodská koleda, zkráceno)

„Byjval v Koutě ve vesničce náš děreček na školičce, hučil tam a hrál a zpíval, hudbou Pána Boha vzýval. Jednou takhle za šírání přídou muzský znenadání, že pryj vězda jako ískra prolítá tu šecky místa, nad Bezným se třepe chvíli, hned zas někam k Starci pílí...

Měli nevím jakou radost a hned začli s ranečky sbírat Dítku dárečky: U Kanonů sulcíček, u Votrubů chlebíček, vod Hálíků ítrnici, vod Škopků pěknou slepici, vod Křepelů kůžičky na chlapčičí botičky, Manďák poslal kousek špeku, Komínek tu bul vod fleku, spravil kamna,

kotlíček, hned rozdělal vohníček. Sám pan hrabě Štadyjón sezval fořty na svůj hon…“

(Vánoce v Koutě – Koutská polka, zkráceno)

„Mezi nebem a zemí všechno tvorstvo jásá, že se narodila, by nás vykoupila, všeho lidstva spása. Zaskvěla se hvězda nad betlémskou stájí, v jeslích Jezulátko boží zrozeňátko, andělé mu hrají. Kdybych byla keřem, šípkovou růžičkou, sbalila bych Tě, podložila bych Tě, květnou poduštičkou…“ *(Koleda chudých dětí, zkráceno)*

S pověstným šimráním v břiše vás s poklady z badatelny seznámila a na hdýňské Vánoce se naladit pokusila, Bc. Jana Podskalská, ředitelka MKS